

อักษร"ลายปาว"ตัวอักษรกลุ่มคนไท ในจังหวัดเหง้าานประเทศเวียดนาม

โดย อรรถ นันทกร *

ปัจจุบันในบรรดาตัวอักษรที่เรารู้จักที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ล้วนแล้วแต่มีรากเหง้าทางภาษามาจากจุดกำเนิดเดียวกันคือประเทศอินเดีย ในศตวรรษที่ 1 หลังคริสต์ศักราชการขยายตัวของอักษรดังกล่าวยังขยายตัวมากขึ้นและได้มีการแยกออกเป็นอักษรต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นมอญ เขมร จาม และภายหลังอักษรดังกล่าวได้ขยายไปสู่ประเทศอื่นในภูมิภาคที่เหลืออยู่ในบรรดาชนเผ่าที่พูดภาษาพม่า ภาษาไทย ปัจจุบันถึงแม้จะมีภาษาที่แตกต่างกันอย่างมากมายก็เห็นได้ชัดว่ามีรากเหง้ามาจากที่เดียวกัน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวสามารถดูได้ตั้งแต่ศตวรรษแรกโดยสามารถดูได้จากวัสดุและเทคนิคที่ใช้ในการบันทึก ถึงแม้ว่าการบันทึกจะมีการใช้วัสดุที่แตกต่างกัน

เช่น การจารด้วยโลหะหรือการจารด้วยขนนกลงบนกระดากก็ตาม หากไม่นับอักษรจามที่ผู้เชี่ยวชาญได้แบ่งประเภทตัวอักษรในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มอักษรมอญและกลุ่มอักษรเขมร โดยอักษรมอญจะปรากฏราวศตวรรษที่ 6-7 อยู่ที่ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศที่มีการติดตอสัมพันธ์กับประเทศอินเดียและมอญ มอญคือรากเหง้าของพม่าจะอย่างไรก็ตามในการสร้างอักษรเหล่านี้ในพื้นที่ต่างๆ ก็จะมี ความแตกต่างกันอย่างมาก เช่น ทางภาคเหนือ ของพม่า (พวกน่าน ไทเมา ไทเหนือ)หรือในอัลสัม และนอกจากนั้นยังเป็นต้นแบบของอักษรลื้อซิ่นและอักษรธรรมล้านนา หรือตัวคำเมืองทางภาคเหนือ

* เอกสารชิ้นนี้แปลและเรียบเรียงจากเอกสารชื่อ "Gioi thieu Chu lai Pao Cua Nguoi Thai Tuong Duong Nge An" เขียนโดย Asst. Prof. Dr. Tran Tri Doi, ภาควิชาภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติฮานอย ประเทศเวียดนาม และ Prof. Dr. M.F. Ferlus. ผู้อำนวยการสถาบันค้นคว้าด้านสังคมศาสตร์แห่งชาติปารีส ประเทศฝรั่งเศส

ตัวอักษรเขมรปรากฏตั้งแต่ศตวรรษที่ 3 อยู่ในประเทศเขมรซึ่งเป็นการเชื่อมต่อความเจริญทางวัฒนธรรมพูนานและนอกจากนั้นไม่ว่าจะเป็นอักษรสุโขทัยที่ประเทศไทย อักษรฝักขามและบรรดาอักษรของชนเผ่าในลาวและเวียดนามก็ล้วนแต่อาศัยรากเหง้าเดียวกันทั้งสิ้นในการสร้างอักษร ในบรรดากลุ่มคนไทยในเวียดนามนับตั้งแต่ภาคเหนือของประเทศจนจรดจังหวัดเหง้าสามารถแบ่งกลุ่มของลักษณะของอักษรได้เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. ตัวอักษรของกลุ่มไทดำไทขาว ซึ่งอาศัยอยู่ที่จังหวัดโลโจเชิลลาฮัวบิง ความแตกต่างที่สำคัญของอักษรกลุ่มนี้คือเป็นตัวอักษรที่มีการนำมาใช้อย่างกว้างขวางเมื่อเทียบกับอักษรกลุ่มคนไทยกลุ่มอื่น และในปัจจุบันคนเผ่าคนแก่ที่รู้จักอักษรประเภทนี้ก็ยังมียู่มาก

2. ตัวอักษรของกลุ่มไทแดงหรือม่านแดง กลุ่มนี้จะอยู่ที่จังหวัดเหง้าและจังหวัดเหงัว ปัจจุบันตัวอักษรนี้ได้หายไปแล้วในเวียดนาม แต่กลุ่มไทแดงใน สปป.ลาว ยังคงรักษาดนฉบับโดยเอกสารชุดนี้จะเป็นลายมือเขียน

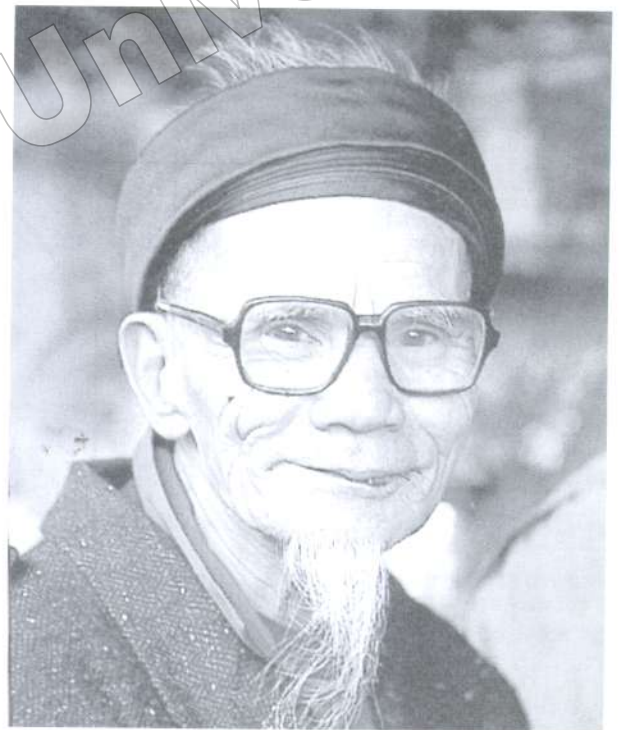
3. ตัวหนังสือคนไทยที่กุยโจ อักษรกลุ่มนี้มีการเผยแพร่บ่อยครั้งซึ่งตัวอักษรที่คล้าย ๆ กับตัวอักษรไทแดงจังหวัดเหง้า โดยเขียนนั้นจะเขียนเป็นบรรทัดจากบนลงล่าง คล้ายอักษรจีนโดยอักษรนี้จะมีการใช้เฉพาะในเขตเมืองกุยโจเท่านั้น ปัจจุบันมีการค้นพบอักษรชนิดนี้บ้างไม่มากนักที่สามารถอ่านอักษรกุยโจได้มีจำนวนน้อยคนมาก ในอดีตนักวิชาการฝรั่งเศสชื่อเฮนรี แมก เปโร(Henry Max Pero) ได้ค้นคว้าอักษรกุยโจมาแล้ว ตั้งแต่ปี 1920 คือรวม 70 ปี มาแล้วแต่ไม่มีโอกาสได้พิมพ์เผยแพร่ผลงานชิ้นดังกล่าวเพราะเจ้าตัวได้เสียชีวิตก่อน

4. ตัวหนังสือลายปาว อักษรชุดนี้ได้มีการใช้อยู่เพราะในกลุ่มไทเมืองหรือไททางตงที่อาศัยอยู่ที่เมืองเหื่องเชียงจังหวัดเหง้า

วัตถุประสงค์ในการนำเสนอในบทความนี้ก็คือการนำเสนอลักษณะโดยสังเขปของอักษรลายปาวซึ่งอักษรดังกล่าว

จะเกิดขึ้นบริเวณลุ่มน้ำปาวซึ่งเป็นสาขาของแม่น้ำดาโน เวียดนามปัจจุบันอักษรลายปาวมีเพียงสองคนเท่านั้นที่สามารถอ่านได้ที่เมืองเหื่องเชียงและในปัจจุบันก็มีการค้นพบต้นฉบับเพียงฉบับเดียวเท่านั้นที่เขียนด้วยลายมือและต่อไปจะเสนอหนังสือลายปาวโดยสังเขป

ตัวหนังสือลายปาวนี้ได้ถูกนำมาเสนอครั้งแรกว่าเป็นตัวหนังสือลายน้ำ โดยที่คุนฟือทีโอ โด กุญญา (The Odoire Guignard) ท่านที่ได้ค้นคว้าและพิมพ์เผยแพร่ครั้งแรกในปี ค.ศ. 1912 ในตอนท้ายของพจนานุกรมลาว-ฝรั่งเศส จากนั้นหนังสือชุดนี้ก็ไม่ได้มีการศึกษาค้นคว้าต่ออีกเลย และในเดือนมกราคมปี ค.ศ. 1995 นักวิชาการเวียดนาม และนักวิชาการฝรั่งเศสทั้งสองท่าน คือ ดร. Tran Tri Doi และ ดร. M.Farlus ได้ออกไปศึกษาค้นคว้า วัตถุประสงค์ในการออกไปศึกษาค้นคว้านี้ต้องการที่จะดูว่าอักษรลายปาวมีอยู่ที่ใดและเป็นอย่างไร โดยการเข้าไปครั้งนี้ในฐานะนักภาษาศาสตร์พวกเราได้

พยายามยึดหลักปฏิบัติตามหลักภาษาศาสตร์โดยเคร่งครัดและเมื่อมีความเข้าใจในระดับหนึ่งแล้ว ในเดือนพฤษภาคมของปีเดียวกันพวกเราทั้งสองได้ออกไปสำรวจอีกครั้งหนึ่งที่เมืองเหื่องเชียงปัจจุบันมีเพียงพ่อเฒ่าสองคนเท่านั้นที่สามารถอ่าน

อักษรลายปาวนี้ได้ คือ พ่อเผ่าโลวันทวย (Ong Lo Van Thoai) และพ่อเผ่าโลวันไมเลียว (Ong Lo Van Mai Lieu) โดยก่อนหน้านี้พ่อเผ่าทั้งสองอาศัยและเป็นคนบ้านเชียงฤทธิ์ (เชียงลิบ) พวกเราขอแสดงความขอบคุณอย่างจริงใจต่อความช่วยเหลือของพ่อเผ่าทั้งสองที่สามารถทำให้งานออกมาอย่างมีประสิทธิภาพตามความมุ่งหมายเพื่อให้เราสามารถทำงานชิ้นเล็ก ๆ ชิ้นนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เพราะนี้เป็นพื้นฐานการศึกษาอักษรลายปาวและพวกเราหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านผู้อ่านคงจะให้ความสนใจและช่วยกันศึกษาอักษรลายปาวซึ่งเป็นอักษรที่กำลังจะสูญหายไป

อักษรลายปาวเป็นอักษรประเภทหนึ่งที่มีตัวอักษรทั้งหมด 26 ตัว และมีพยัญชนะท้ายผลมอีก 22 ตัวและหาก

เปรียบเทียบกับตัวหนังสือของกลุ่มคนไทกลุ่มอื่น ๆ แล้วสามารถบอกได้ถึงลักษณะพิเศษของอักษรลายปาวได้ดังนี้ คือ ตัวอักษรลายปาวแสดงลักษณะเด่นที่เห็นได้ชัดเจนที่มีพื้นฐานมาจากอักษรเขมร ตัวอย่างศัพท์ตัว B และ D อยู่ต้นจะอ่านออก เสียง P และ T อย่างไรก็ตามในการเสนอครั้งนี้หากจะเป็นการเสนอกฎเกณฑ์ที่ตายตัวและเด่นชัดคงเป็นไปได้ยาก เพราะปัจจุบันลักษณะเด่นทางภาษาได้หายไปโดยจะมีการผสมผสานกันอย่างมากมายกับภาษาที่อยู่ใกล้เคียงและนอกจากนั้นยังมีการยืมคำจากภาษาอื่นมาใช้ด้วยนั้นเป็นจุดเริ่มต้นของความร่วมมือของนักวิชาการเวียดนามและนักวิชาการฝรั่งเศสที่พวกเรา

ตารางแสดงพยัญชนะและสระอักษรลายปาว

• 2	a	ຂໍ້ 2	xa	xã
• 1	ā	ຂໍ້ 2	xam	xam
• 2	ām	ຂໍ້ 2	dang	dang
• 3	ān	ຂໍ້ 2	nam	nuoc
• 4	(doi khi)	ຂໍ້ 2	van	van (ten)
• 5	au	ຂໍ້ 2	cau	ding
• 6	ay	ຂໍ້ 2	day	duoc
• 7	ā	ຂໍ້ 2	thap	muoi (10)
• 8	e	ຂໍ້ 2	pet	tam
• 9	è	ຂໍ້ 2	nghe'an	nghe'an
• 10	i	ຂໍ້ 2	mi	co
• 11	inh	ຂໍ້ 2	xa dinh	xã dinh
• 12	ia/ie	ຂໍ້ 2	vietnam	viet nam
• 13	o	ຂໍ້ 2	ooc	ra
• 14	o	ຂໍ້ 2	xoong	hai (2)
• 15	(doi khi)	ຂໍ້ 2	kho	muou
• 16	ò	ຂໍ້ 2	phuhoi	phu hoi
• 17	o'	ຂໍ້ 2	xong	tong
• 18	o°	ຂໍ້ 2	a lo°	cai gi
• 19	(tir vay muou)	ຂໍ້ 2	kom	com
• 20	u	ຂໍ້ 2	huong muc	huong muc
• 21	ua/uo	ຂໍ້ 2	huoi	song
• 22	u	ຂໍ້ 2	tu duc	tu duc
• 23	ua/u°	ຂໍ້ 2	tuong duong	tuong duong

สระและอักษรท้ายพยางค์ของอักษรลายปาว

	b - (âm đầu âm tiết)		m
	p - (âm cuối âm tiết)		m (h+m)
	c/k		n
	ch		n (h+n)
	d - (âm đầu âm tiết)		ng
	i/y (âm cuối âm tiết)		nh
	d - (âm đầu âm tiết)		p
	- t (âm cuối âm tiết)		ph
	h		t
	l		th
	l (h+l)		v
			x

เอกสารอ้างอิง

1. Guignard. T, Dictionnaire Laotien - Francais, Hong Kong, 1912.
2. Robert. R, Notes sur les Tay Dèng de lang Chánh(Thanh Hoá - Annam), Ha Noi, 1941.
3. Ferlus. M, Langues et écritures en Asie du Sud Est, the 21st ICSTLL. Sweden, oct. 1988
4. Ferlus. M, Phonétique et ecriture du Tai de Qui chau (Vietnam). CLAO. Vol XXII, Paris 1993.
5. Hum - phan - rat - ta - na - vong Chú Quý Châu của nhóm cư dân Lào - Tày là kiểu chu qua do tu chu tương hình trung Quốc thành chú mau tu An Do. Ngon Ngu, No1 va 2/1996.